

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

HAVA ARACI MİLLİYETİ VE TESCİL İŞARETLERİ TALİMATI (SHT-7)

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Talimatın amacı; hava araçlarında kullanılacak milliyet ve tescil işaretini, yerlerini, ölçülerini, karakter tiplerini, tescilini, tescil sertifikası ve kimlik plakasını belirlemeye ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 (Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389) - (1) Ülkemizde üretilen hava araçları, ülkemizde ya da yurt dışında tescil edilene kadar sicile geçici olarak tescil olunabilir.

(2) Bu talimat; azami kalkış ağırlığı 25 kg'a kadar olan insansız hava araçları hariç olmak üzere, SHGM tarafından tutulan hava aracı siciline kaydedilecek ve kaydedilmiş hava araçlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Talimat, 14/10/1983 tarih ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 10/11/2005 tarih ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Bu Talimat hazırlanırken ICAO tarafından yayımlanan Annex-7 gereklilikleri esas alınmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) (Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389) Bu Talimatta geçen;

- Balon: Motorsuz çalışan havadan hafif hava aracını,
- Çok Hafif Hava Aracı (Sabit Kanat): Motor teçhizatına sahip, azami kalkış ağırlığı 750 kg ve altında olan sabit kanatlı hava araçlarını,
- Çok Hafif Hava Aracı (Döner Kanat): Motor teçhizatına sahip, azami kalkış ağırlığı 600 kg ve altında olan döner kanatlı hava araçlarını,
- Döner Kanatlı Hava Aracı (Rotorkraft): Kaldırma kuvvetini havanın bir veya daha fazla rotordaki tepkisinden alan havadan daha ağır hava aracını,
- Gyroplane: Kaldırma kuvvetini havanın büyük ölçüde dikey eksen etrafında dönen bir veya daha fazla rotorla tepkisinden alan havadan ağır hava aracını,
- Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü hava aracını,
- Havadan ağır hava aracı: Uçuş sırasındaki kaldırma kuvvetini başlıca aerodinamik

güçlerden alan herhangi bir hava aracını,

- g) Hava gemisi: Havadan hafif motorlu hava aracını,
- ğ) Havadan hafif hava aracı: Uçuş sırasındaki tutunma gücünü, başlıca havada süzülebilme kabiliyetinden alan herhangi bir hava aracını,
- h) Helikopter: Kaldırma kuvvetini havanın büyük ölçüde yatay eksen etrafında dönen bir veya daha fazla motorlu rotorla tepkisinden alan havadan daha ağır hava aracını,
- ı) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- i) İnsansız hava aracı (İHA): İnsansız hava aracı sisteminin bir bileşeni olarak işletilen, aerodinamik kuvvetler aracılığıyla sürekli uçuş yapma yeteneğinde olan, üzerinde pilot bulunmaksızın uzaktan İHA pilotu tarafından kontrol edilerek veya otonom operasyonu İHA pilotu tarafından planlanarak uçurulan ya da havada kalabilen hava aracını,
- j) Ornitopter: Kaldırma kuvvetini büyük ölçüde havanın kanat çırpma hareketi yapan kanatlarla tepkisinden alan havadan daha ağır hava aracını,
- k) Ortak İşaret: Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonu tarafından, uluslararası bir operasyon ajansının hava aracını ulusal bir kuraldan farklı olarak tescil etmekte olan ortak işaret tescil otoritesine atanmış işareti,
- l) Ortak İşaret Tescil Otoritesi: Uluslararası bir operasyon ajansının tescilli hava aracının ulusal olmayan tescilini veya -uygun hallerde- bir kısmını sağlayan otoriteyi,
- m) Planör: Kaldırma kuvvetini büyük ölçüde verilen uçuş şartlarında sabit kalan yüzeylerdeki aerodinamik tepkilerden alan havadan daha ağır motorsuz hava aracını, SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- n) Tescil ülkesi: Hava aracının tesciline kayıtlı olduğu ülkeyi,
- o) Uçak: Uçuş sırasındaki kaldırma gücünü büyük ölçüde verilen uçuş durumlarında sabit kalan yüzeylerdeki aerodinamik tepkilerden alan havadan daha ağır motorlu hava aracını,
- ö) Uluslararası operasyon ajansı: 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanun ile onaylanmış olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması'nın 77nci maddesinde tanımlanan türde bir ajansı,
- p) Yanmaz materyal: Isıya dayanıklılığı çelik kadar veya daha iyi olan, her iki durumdaki boyutları özel amaca uygun olan materyali, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulama Usul ve Esasları

Hava araçları sınıflandırması

MADDE 5- (1) Hava araçları sınıflandırması bu Talimatın Ek-1 ve Ek-2 sayılı tablolarına göre yapılır.

(2) Pilotsuz olarak kullanılmak istenen bir hava aracı, insansız hava aracı olarak sınıflandırılır.

Kullanılacak milliyet ve tescil işaretleri

MADDE 6- (1) (Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389) Bu Talimatın Ek-1 sayılı tablosunda açıklanan hava araçlarına Tescil Milliyeti ile başlayan ve (-) işaretinden sonra Türk alfabesindeki üç harf ile devam eden tescil işareti verilir. Tescil işareti rezervleri bir yıl süre ile muhafaza edilir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(2) İnsansız hava araçlarının tescil işaretlerinde harf ile birlikte rakam kombinasyonu kullanılır.

(3) Milliyet işareti Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nce tescil ülkesine tahsis edilmiş telsiz çağrı işaretlerinde yer alan milliyet işaretleri serisinden seçilir. Milliyet işareti Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına bildirilir. Türkiye'nin milliyet işareti TC'dir.

(4) **(Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389)** Türk sivil hava araçları için tescil işareti harf kombinasyonlarından oluşur. Tescil işareti ulusal işareten sonra hava aracı sınıflarına göre, sabit kanatlı çok hafif hava araçları için U, balon için B, döner kanatlı hava araçları ve döner kanatlı çok hafif hava araçları için H, zirai amaçlı hava araçları için Z ve planörler için P harfi ile başlayan üçlü harf kombinasyonları seçilmelidir. Belirtilen bu hava araçları için tahsis edilen harflerin dışında kalan diğer harfler genel hava aracı sınıfları için kullanılır.

(5) İnsansız hava araçları için tescil işareti I harfi ile başlayıp, sıralı rakam ile devam eder. İnsansız hava araçları için ayrı bir sicil kaydı tutulur.

(6) Tescil işareti, Uluslararası Sinyal Kodları Bölüm II'de kullanılan beş harfli kombinasyonlarla, Q kodda kullanılan üç harfli Q ile başlayan kombinasyon ve XXX, PAN, TTT, SOS, ILF gibi acil durum sinyalleri ile karıştırılacak kombinasyonlar kullanılmaz.

Milliyet ve tescil işaretlerinin yerleri

MADDE 7- (1) Genel hava araçları: Milliyet ve tescil işareti hava aracı üstüne boyanmalı veya benzer seviyede kalıcı olacak şekilde takılmalıdır. İşaretler her zaman temiz ve görülebilir nitelikte olmalıdır.

(2) Aşağıda sınıfları belirtilen hava araçlarında, açıklanan noktalara tescil işareti yerleştirilmelidir.

a) **(Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389)** Hava gemileri: Hava gemilerindeki işaretler gövdede veya sabitleyici yüzeylerde olabilir. Gövdede olduğunda uzunlamasına gövdenin her iki tarafına ve simetri çizgisinde üst yüzeye de yerleştirilmelidir. İşaretler sabitleyici yüzeydeyse yatay ve dikey sabitleyicilerde olmalıdırlar. Yatay sabitleyicilerdeki işaretler üst yüzeyin sağ yarısına ve alt yüzeyin sol yarısına, harflerin ve numaraların üstleri hücum kenarına doğru olacak şekilde, dikey sabitleyicilerdeki işaretler dipteki yarı sabitleyicinin iki tarafında harfler ve numaralar yatay yerleştirilmiş şekilde olmalıdır.

b) **(Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389)** Küresel balonlar: İnsansız serbest balonlar dışında, tescil işaretinin, her bir balon üzerine ikisi yanlarda en az bir panel büyüklüğünde; biri de üstte en az üç panel büyüklüğünde olacak şekilde, kolaylıkla okunacak renkte yazılmalıdır.

c) Küresel olmayan balonlar: İnsansız serbest balonlar dışında, işaretler her iki tarafta da olmalıdır. Balonun maksimum yatay kesitine yakın teçhizat bandının veya sepet bağlanma kablosunun bağlanma noktasının hemen üstüne yerleştirilmelidir.

ç) Havadan hafif hava aracı: İnsansız serbest balonlar dışında, kenar işaretleri hem kenarlardan hem de yerden görülebilir olmalıdır.

d) İnsansız hava aracı: İşaretler hava aracı kolayca tanımlanabilecek şekilde

yerleştirilmelidir.

(3) (**Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389**) Havadan ağır hava araçlarında tescil işareti aşağıda açıklanan kısımlara yerleştirilmelidir.

a) (**Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389**) Kanatlar: Havadan ağır hava araçlarında işaretler öncelikle kanat yapısının alt yüzeyinde olmalıdır. Kanadın alt yüzeyinin tamamı boyunca uzanmadıkça kanadın sol yarısının alt kısmında olmalıdır. Mümkün olduğunca kanatların ön ve arka kenarlarına eşit mesafede olmalıdır. Harflerin üstleri kanadın hücum kenarına doğru olmalıdır.

b) (**Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389**) Gövde veya gövdeye eşdeğer yapı ve dikey kuyruk yüzeyleri: Havadan ağır hava araçlarında işaretler gövdenin her iki tarafında, kanatlar ve kuyruk yüzeyi arasında veya dikey kuyruk yüzeylerinin üst yarılarında olmalıdır. Sadece tek bir dikey kuyruk yüzeyinde olduğunda her iki tarafta da bulunmalıdır. Birden fazla dikey kuyruk yüzeyinde olduğunda dış yüzeylerin dışarı bakan kısımlarında olmalıdır.

c) Özel durumlar: Havadan ağır bir hava aracı bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen parçalara sahip değilse işaretler hava aracı kolayca tanımlanabilecek şekilde yerleştirilmelidir.

Milliyet ve tescil işaretlerinin ölçüleri

MADDE 8- (1) Tescil işaretlerinde kullanılan harf ve numaralar eşit yükseklikte olmalıdır.

(2) Havadan hafif hava araçlarında bu maddenin birinci fıkrasında istenilen ölçüleri aşağıdaki şekilde olmalıdır.

a) Havadan hafif hava araçlarında, insansız serbest balonlar dışındaki işaretler en az 50 santimetre yüksekliğinde olmalıdır.

b) İnsansız serbest balonlar ile ilgili işaretlerin ölçüleri kimlik plakasının takıldığı yükün ölçüleri dikkate alınarak en az 75 santimetre yüksekliğinde olmalıdır.

c) Özel Durumlar: Eğer havadan hafif bir hava aracı bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen işaretleri taşıyacak büyüklükte parçalara sahip değilse, tescil işareti hava aracının kolaylıkla tanınabilmesini sağlayacak şekilde yazılmalıdır.

(3) Havadan ağır hava araçlarında bu maddenin birinci fıkrasında istenilen ölçüler aşağıdaki şekilde olmalıdır.

a) Kanatlar: Havadan ağır hava araçlarının kanatlarındaki işaretlerin yüksekliği en az 50 santimetre olmalıdır.

b) (**Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389**) Gövde veya gövdeye eşdeğer yapı ve dikey kuyruk yüzeyleri: Havadan ağır hava araçlarının gövde ve dikey kuyruk yüzeylerindeki işaretlerin yüksekliği en az 30 santimetre olmalıdır.

c) Özel durumlar: Havadan ağır bir hava aracı bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen işaretleri taşıyacak büyüklükte parçalara sahip değilse, işaretlerin ölçüleri hava aracının tanınabilmesini sağlayacak şekilde ve sahip olduğu parça ebatlarına uygun ölçülerde olmalıdır.

Milliyet ve tescil işaretlerinin nitelikleri

MADDE 9- (1) (**Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389**) (1) Harfler Roma harfi tipinde, süslemesiz ve büyük harf olmalıdır. Numaralar süslemesiz normal

rakamlar olmalıdır.

(2) I harfi ve 1 sayısı hariç olmak üzere; her bir harfin genişliği ve kısa çizgi (-) işaretinin uzunluğu, harflerin boyunun üçte ikisi kadar olmalıdır.

(3) Harfler ve çizgiler düz çizgilerden oluşmalı ve arka fonla kontrast oluşturacak bir renkte olmalıdır. Çizginin kalınlığı harfin yüksekliğinin altıda biri olmalıdır.

(4) Her bir harf takip ettiği veya önüne geldiği harften, harf genişliğinin dörtte birinden az olamayacak kadar bir mesafede olmalıdır. Kısa çizgi (-) de bu amaçla bir karakter olarak değerlendirilmelidir.

(5) Gövde üzerinde hava aracı standartlarına uygun olarak hazırlanmış Türk Bayrağı resmi bulunmalıdır.

Milliyet ve tescil işaretlerinin tescili

MADDE 10- (1) Tescil belgesi düzenlenmiş olan her bir hava aracının güncel bilgi ve belgeleri SHGM tarafından tutulan hava aracı siciline kaydedilir.

Tescil sertifikası

MADDE 11- (1) (**Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389**) SHGM tarafından, Ek-2'de yer alan tablodaki bilgileri içeren hava aracı tescil sertifikası düzenlenir.

(2) Tescil sertifikasındaki bilgilerin İngilizce karşılığı da yazılır.

(3) Tescil sertifikasının hava aracında bulundurulması zorunludur.

Kimlik plakası

MADDE 12- (1) Her hava aracı, en azından Türk milliyeti ve tescil işaretinin yazılı olduğu bir plakayı taşımak zorundadır. Plaka yanmaz metalden veya diğer uygun fiziksel özelliklere sahip yanmaz materyalden yapılmış olmalıdır.

(2) Kimlik plakası hava aracında ana giriş yakınında kolay görünür bir yerde olmalıdır.

(3) İnsansız serbest balonlarda, yükün hemen dışında bariz şekilde takılı olmalıdır.

(4) İnsansız hava araçlarında ana giriş veya bölme yakın bir pozisyonda veya ana giriş veya bölme yoksa hava aracının dış kısmında takılı olmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Mevcut hava araçlarının yeni şartlara uyumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Talimatın yayımı tarihinden önce tescil işareti verilmiş hava araçlarının bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içerisinde gerekli tüm şartları karşılar duruma getirilmesi zorunludur.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Tescil işareti başlangıç harflerine uygun olmayan hava araçları

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389) (1) 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen tescil işareti başlangıç harflerine uygun olmayan hava araçları için hava aracı sahibi tarafından Talimatın yayınlandığı tarihten itibaren 1(bir) yıl içerisinde başvuru yapılması durumunda, gerekliliğe uygun şekilde tescil işareti düzenlenir.

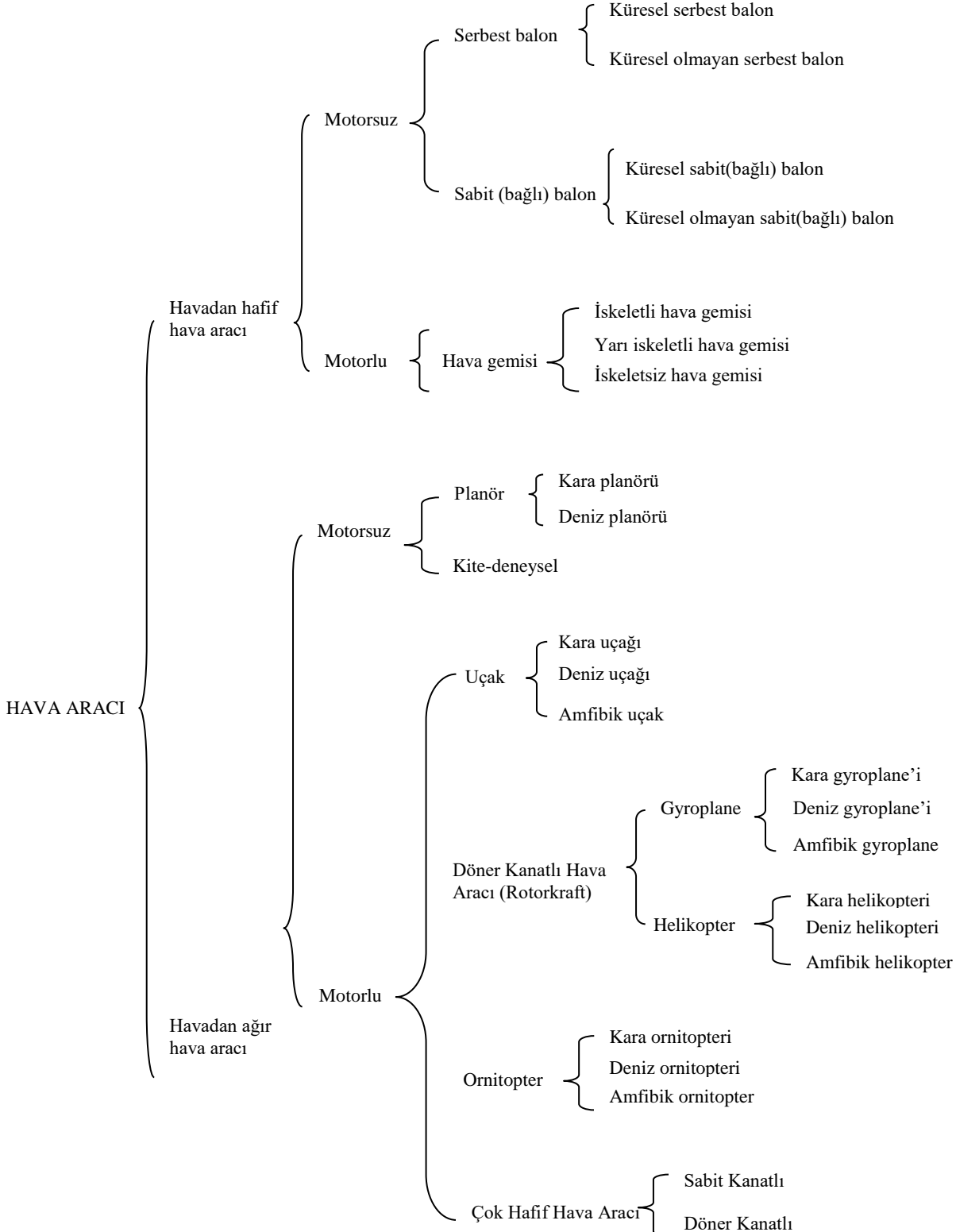
Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

ÇOK HAFİF HAVA ARACI SINIFLANDIRMASI

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(Değişik: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389)

EK-2a

(Ön yüz)

	HAVA ARACI TESCİL SERTİFİKASI <i>CERTIFICATE OF REGISTRATION</i>		Sertifika Numarası <i>Certificate No.</i>
1. Milliyeti ve Tescil İşareti <i>Nationality and Registration Mark</i>	2. İmalatçısı ve Tipi <i>Manufacturer and Manufacturer's Designation of Aircraft</i>	3. Hava Aracı Seri Numarası <i>Aircraft Serial No.</i>	
4. Sahibinin Adı <i>Name of Owner</i>			
5. Sahibinin Adresi <i>Address of Owner</i>			
6. Bu Sertifika, yukarıda belirtilen hava aracına 7 Aralık 1944 tarihli Uluslararası Sivil Havacılık Konvansiyonu ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu hükümlerine ve bu kanun kapsamında yapılan düzenlemelere uygun olarak verilmiştir. <i>It is hereby certified that the above described aircraft has been duly entered on the Register of the Republic of Turkey in accordance with the Convention on International Civil Aviation dated 7 December 1944 and with Turkish Civil Aviation Act No.2920 and regulations made under this act.</i>			
Düzenlenme Tarihi/Date of Issue/...../.....		İmza/Signature	

(Arka yüz)

7. İşleticisinin Adı <i>Name of Operator</i>	
8. Azami Kalkış Ağırlığı <i>Maximum Take Off Weight</i>	9. İmal Yılı <i>Date of Manufacture</i>
10. Açıklamalar <i>Remarks</i>	
<p><i>Yukarıda yazılmış olan bilgilerin, ön sayfadaki hava aracına ait olduğu onaylanmıştır.</i> <i>It's hereby certified that the above written information is belong to the aircraft on the front page.</i></p>	
<p style="text-align: center;">İmza/Signature</p>	

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

(Mülga: 26/06/2016 - 52217814-010.07.01/E.389)

EK-3

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ <i>DIRECTORATE GENERAL OF CIVIL AVIATION</i>			
HAVA ARACI TESCİL SERTİFİKASI <i>CERTIFICATE OF REGISTRATION</i>			
Milliyeti ve Tescil İşareti <i>Nationality and Registration Mark</i>	Hava aracı Sınıfı <i>Classification of Aircraft</i>	Sertifika Numarası <i>Certificate No.</i>	
İmalatçısı Tipi ve Modeli <i>Manufacturer, Type and Model</i>	Azami Kalkış Ağırlığı <i>Maximum Take-off Weight</i>	Seri Numarası <i>Serial Number</i>	İmal Yılı <i>Date of Manufacture</i>
Sahibinin Adı <i>Name of Owner</i>			
Sahibinin Adresi <i>Address of Owner</i>			
İşleticisinin Adı <i>Name of Operator</i>			
Açıklamalar <i>Remarks</i>			
Bu Sertifika, yukarıda belirtilen hava aracına 7 Aralık 1944 tarihli Uluslararası Sivil Havacılık Konvansiyonu ve 19 Ekim 1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu hükümlerine uygun olarak verilmiştir.			
<i>It is hereby certified that the above described aircraft has been duly entered on the Register of the Republic of Turkey in accordance with the Convention on International Civil Aviation dated 7 December 1944 and with Turkish Laws and Regulations issued for its execution.</i>			
Verildiği Tarih <i>Date Issued</i>			
Gün/Ay/Yıl <i>Day/Month/Year</i>		Onaylayanın Adı Soyadı, Unvanı ve İmzası <i>Name, position and signature of approving person</i>	
	Mühür <i>Seal/Stamp</i>		